

**Sociaal
Werk**
Nederland

Reactie LOSR/Sociaal Werk Nederland op het standpunt van de KBvG over het LOSR-rapport "Rechtspraak op bestelling?!"

Utrecht, 23 januari 2018

Op 17 januari 2018 heeft de KBvG gereageerd¹ op het LOSR-rapport "Rechtspraak op bestelling?!".² De LOSR wil hier graag op reageren.

De KBvG komt in haar reactie tot drie conclusies:

- a. e-Court is een vorm van arbitrage en dit is een wettelijk gereguleerde vorm van geschilbeslechting;
- b. Een oproeping voor een arbitrageprocedure kan krachtens artikel 3:37 BW bij exploit geschieden en die oproeping is een ambtshandeling van een gerechtsdeurwaarder;
- c. De kosten van het exploit worden door de gerechtsdeurwaarder niet in rekening gebracht bij de debiteur, maar bij de schuldeiser.

Graag gaan we kort in op deze conclusies.

a: e-Court is een vorm van arbitrage en dit is een wettelijk gereguleerde vorm van geschilbeslechting

Arbitrage is inderdaad een wettelijk gereguleerde vorm van geschilbeslechting. Arbitrage kan daadwerkelijk van betekenis zijn wanneer betrokken partijen er bij een geschil bewust voor kiezen of wanneer speciale kennis vereist is die de overheidsrechter niet kan bieden, bijvoorbeeld over bouwtechnische kwesties.

Bij arbitrage voor 'incassobul kzaken', zoals bij e-Court, is geen sprake van een bewuste keus, noch van specialistische kennis. Via de kleine lettertjes wordt de schuldenaar onbewust aan e-Court gelieerd.

In ons rapport stellen we vast dat er sprake is van een oneerlijk beding, gezien het gebrek aan onafhankelijkheid en transparantie bij e-Court. Na het verschijnen van ons rapport blijkt dat we voor ons standpunt veel bijval krijgen.

Ruth de Bock, advocaat-generaal bij de Hoge Raad, zei in [Nieuwsuur](#) dat rechters niet allemaal even kritisch kijken naar het arbitragebeding, maar dat volgens haar een uitspraak waar helemaal geen mens naar heeft gekeken geen geldige uitspraak is.³

Investico heeft tijdens haar onderzoek verschillende rechters gesproken die met lede ogen aanzien dat het exequatur verleend wordt, door de rechtbank Almelo. Er zou sprake zijn van forumshoppen, wat voor e-Court makkelijk is omdat e-Court in het hele land zitting houdt. In de praktijk altijd in Almelo.

Ook volgens Eddy Blauw (hoogleraar rechtspleging en conflictoplossing) is het arbitragebeding in strijd met het Europees Verdrag voor de rechten van de Mens.⁴

¹ [Reactie van de KBvG op het rapport van de sociaal raadslieden over arbitrage door e-court, 17 januari 2018](#)

² [Rechtspraak op bestelling?! Stop commerciële rechtspraak.](#)

³ [Uitzending Nieuwsuur 17 januari 2018.](#)

⁴ [Vonnis te koop, De Groene Amsterdammer, 17 januari 2017.](#)

b: Een oproeping voor een arbitrageprocedure kan krachtens artikel 3:37 BW bij exploit geschieden en die oproeping is een ambtshandeling van een gerechtsdeurwaarder

De KBvG gaat niet in op onze vaststelling dat ze aanvankelijk zelf om wijziging van de Gerechtsdeurwaarderswet heeft verzocht. De KBvG heeft namelijk wel degelijk ook verzocht om het exploit als ambtshandeling aan te merken. Dit staat in de brief van de KBvG⁵:

Reactie KBvG op wetsvoorstel wijziging Gerechtsdeurwaarderswet, 8 november 2013

"In ditzelfde licht is ons voorstel eveneens om exploten op de voet van art. 3:37 lid 2 BW ook in art. 2 uitdrukkelijk als ambtshandeling aan te duiden. Niet alleen om de authenticiteit ervan te benadrukken maar ook om bijvoorbeeld geen discussie te krijgen of je voor, bijvoorbeeld een exploit houdende stuiting van een verjaring, mag informeren bij de GBA (hetgeen alleen is toegestaan voor ambtelijke handelingen), hoewel het Gerechtshof Arnhem, in zijn uitspraak van 16 10 2012 (ECLI:NL:GHARN:2012:BY1109) in r.o. 4.9 de stuiting weer als ambtshandeling betitelt)."

Dit verzoek van de KBvG wilde de wetgever nadrukkelijk niet honoreren. In de Memorie van Toelichting staat:⁶

Memorie van Toelichting:

"Ook voor exploten op voet van artikel 3:37 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek is een nadere wettelijke regeling niet nodig. Indien bepaald is dat een verklaring schriftelijk moet worden gedaan, kan zij, voor zover uit de strekking van die bepaling niet anders volgt, ook bij exploit geschieden. Een gerechtsdeurwaarder kan dergelijke handelingen als een andere werkzaamheid als bedoeld in artikel 20 Gerechtsdeurwaarderswet verrichten. Op voorhand is er immers geen reden om te concluderen dat gerechtsdeurwaarders door het verrichten hiervan de goede en onafhankelijke vervulling van het deurwaardersambt of het aanzien daarvan schaden of belemmeren. De noodzaak om te bepalen dat dit voortaan een ambtshandeling is staat niet vast."

De KBvG komt vervolgens met de notitie "Ieder exploit is een ambtshandeling"; het eerdere verzoek is niet meer nodig want de wet wordt nu anders uitgelegd: art. 3:37 lid 2 BW vormt zelf de wettelijke basis voor het verrichten van ambtshandelingen.⁷ Er wordt in de notitie geen melding gemaakt van het eerdere verzoek tot aanpassing van de Gerechtsdeurwaarderswet dat is afgewezen. Slechts in een voetnoot wordt vermeld dat de wetgever het verkeerd ziet. Dit is op z'n zachtst gezegd bijzonder. Dat is de reden waarom de LOSR in haar rapport spreekt over 'het over een andere boeg gooien', want zo komt dit op ons over.

De KBvG gaat bovendien niet in op een belangrijke vaststelling in het LOSR-rapport, namelijk dat art. 3:37 lid 2 BW niet de wettelijke basis kan zijn voor het verrichten van ambtshandelingen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt namelijk dat art. 3:37 lid 2 BW is ingevoerd omdat er discussie zou bestaan of een exploit binnen het vermogensrecht als 'schriftelijk' moet worden aangemerkt. De discussie heeft te maken met de oorspronkelijke betekenis van het begrip 'exploot': een schriftelijke weergave van een mondeling relaas van de deurwaarder.

Met andere woorden: als er geen twijfel was geweest dat het exploit valt onder het begrip 'schriftelijke verklaring', zou art. 3:37 lid 2 BW niet zijn opgenomen. De aanleiding voor deze bepaling maakt goed duidelijk dat art. 3:37 lid 2 BW niet de wettelijke basis vormt voor het verrichten van ambtshandelingen.

⁵ Reactie KBvG op wetsvoorstel wijziging Gerechtsdeurwaarderswet, 8 november 2013. [Bijlage blg-387979 bij kamerstukken II 2014/15, 34047, nr. 3.](#)

⁶ [Kamerstukken II 2014/15, 34047, 3, p. 8-9.](#)

⁷ [Elk exploit is een ambtshandeling](#), bestuursstandpunt KBvG, vastgesteld op 18 februari 2016.

c: De kosten van het exploit worden door de gerechtsdeurwaarder niet in rekening gebracht bij de debiteur, maar bij de schuldeiser

De LOSR maakt uit de tekst van de oproeping op dat er kosten in rekening worden gebracht op grond van het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Btag) en dat die kosten worden verhoogd met 'btw-schade' conform art. 10 Btag. Zie volgend voorbeeld.

In de oproep om voor e-Court te verschijnen staat:

De kosten van dit stuk zijn:

Tarief volgens Btag	€	80,42
Bevraging DBR (18-09-2017)	€	1,52
Bevraging BRP (20-09-2017)	€	1,57

Subtotaal	€	83,51
Verhoging conform artikel 10 Btag	€	17,54

Totaal	€	101,05

Verzoekster kan op grond van de Wet Omzetbelasting 1968 de haar in rekening gebrachte omzetbelasting niet verrekenen, derhalve verklaar ik, (t./k.-)gerechtsdeurwaarder, de genoemde kosten te hebben verhoogd met een percentage gelijk aan het percentage genoemd in die Wet.

Het Btag regelt de kosten die in rekening worden gebracht bij de schuldenaar en niet bij de opdrachtgever. Een duidelijkere aanwijzing dat de kosten rechtstreeks bij de schuldenaar in rekening worden gebracht is er niet.

Over één punt zijn we het wel eens, de griffierechten zijn te hoog. Onze eerste aanbeveling luidt dan ook:

Aanbeveling 1

Commerciële rechtspraak is een verkeerd antwoord op het reële probleem van te hoge griffierechten. Zorg voor een betere toegang tot de rechter door de griffiekosten te verlagen. Breng mensen niet verder in de schulden met deze hoge kosten. Griffiekosten voor natuurlijke personen zijn weliswaar lager dan die voor rechtspersonen, maar uiteindelijk krijgen natuurlijke personen meestal de rekening gepresenteerd in de vorm van een veroordeling in de proceskosten.